

מסורת הש"ס

(א) צ"ה ל: (ב) [למנן מ:]; (ג) ממת מנ: (ד) [למנן מ:]; (ה) י"ג: עטמח, (ו) [למנן מ:]; (ז) [למנן מ:]; (ח) [למנן מ:];

תורה אור השלם

- דבר אל בני ישראל לאמר בהמשה אשר יקראו לך השבועי הזה חג הקטורת שבעת ימים לך: ויקרא כג לך
- חג השבת תעשה לך שבעת ימים: באספך מנורת ומקרבך: דברים טו יג
- גדלים תעשה לך על ארבע כנפות בסותך אשר תבסה קה: דברים כב יב
- דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם וישעו להם ציצת על כנפי בגדיהם לזרחה ונתנו על ציצת הכהן פתיל הקבלת: במדבר טו לה

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה וחס עשאה וכו' ובפרק ארבעה אהין ובפ"ק ל"ז ומינת קשא ממנ: (ב) ד"ה מנין וכו' דמילא קדושה עליהו איתקנא: (ג) ד"ה הוה וכו' שלא נדעה לניסין מכפרת כו' דלמר עולא:

גליון הש"ס

גמ' מנין לעצי סוכה: ע"י למנן דף ק"ז ע"ב רש"י ד"ה אסור להימת:

מוסף רש"י

כך חל שם שמים על הסוכה. על עני סוכה לאלפי כהנאה כל שבעה האול והוקף למנוה [למנן מ:] שבעת ימים לה'. משמע כל שבעה לה' הוא הקדש [בצ"ה ל:]. אין עושין סוכה בחול של שבת. מי שלא יבדל בסוכה י"ט הרש"י [למנן מ:] עשאה. לניסין מן הקוצין. היינו חותין ומתליין בסוף הימים שקורין פרוק"ש וקוליס אהס מן הגב, ל"א להי קרי להו קולין, שיאלין מן הגב קולין [מנחות מ:]. ומן הנימין. הינו חותין שיאלין מן הגב כפתרה [שם]. מן הגדרין. פרי"ש [שם]. פסולה. כל זמן שמחזקין נגד דבעין שמיא לשמה, והאי תלי וטומא בה [שם].

סוכה פרק ראשון סוכה

ט.

עין משפט
נר מצוה

גו א מיי פ"ה מהלכות סוכה הלכה ט טו"ע פ"ה ס' מלנו סעיף א: גו ב מיי פ"ו מהלכות סוכה הלכה טו סג עשין מג טו"ע פ"ח ס' מלנו סעיף א: גו ג מיי פ"ה מהלכות סוכה הלכה יא סג עשין טו טו"ע פ"ח ס' יא סעיף ה:

לעני רש"י

פרי"ש י"ש. ציצית [חומים היוצאים מן האריגה בסוף הגדר]. לומי"ש [לומי"ש]. פקעות [של חוט].

רבינו חננאל

פ"סקא סוכה ישנה בית שמאי פוסלין ובית הלל מושירין. מהני בשלא עשאה לשם סוכה של ביידין גרסינן בירושלמי חגי' לחדש בה דבר, תבאיין אמרי טפחי ר"י אומר כל שחו. מא עטמיהו דבית שמאי דכתיב חג הסוכות תעשה לך שבעת ימים, סוכה עשויה לשם חג בעינן, ובית הלל האי קרא מיבעי להו לעושה סוכה כל שבעה ואפילו בחולו של מועד. ואסיקא [לכ"ה] [גד"ה] עצי סוכה אסורין כל שבעה ושם שמים חל על הסוכה. ואקשינן ובית הלל לית להו הא רבי יהודה, דאמר עשאה לעצת חג הצמר שסבך בקוצים ונמרט, או מן החומים של גרדי, או מן הנימין פסולה. מן הסיסין, פ"ר הן פקעות כשרה. כי אמרייהו קמיה דשמואל אמר לי אף מן הפקעות נמי פסולה, דבעינן טויה לשמה. ובסוכה אמאי לא בעו בית הלל לשמה. ושנין שאני התם לגבי ציצית דכתיב גדילים תעשה לך לשם חובה, לכך בעינן עשייה שהיא הטויה, גדילים, למעוטי מילתא דלעוטי לשם גרדי. ונעשו להם ציצית, דייקנין האי דכתיב להם משלהם למעוטי גזול, אבל בגי סוכה דליבא קרא אחרינא למעוטי גזולה, ודרשינן חג הסוכות תעשה לך למעוטי גזולה, אבל עשויה לשמה לא בעינן לדביר בית הלל. וקיימא לן ביה כשמואל דבעינן טויה לשמה.

סוכה ישנה בית הלל מבשירין. בירושלמי מני לרין לחדש זה דבר כשריה אמרין טפח רבי יוסי אמר כל שהוא ומאן דאמר כל שהוא ובלבד שתהא על פני כולה ובתרי הכי אימא הסמ מנה ישנה פלוגתא דבית שמאי וכו"ה ח"ר דכרי הכל הוא מכיין שלא עשאה לשם פסח דבר כרי הוא שלא

מתני' סוכה ישנה בית שמאי פוסלין וכו' ובית הלל מבשירין ואיזו היא סוכה ישנה כל שעשאה קודם לחג שלשים יום אבל אם עשאה לשם חג אפילו מתחילת השנה כשרה: **גמ'** מ"ט דבית שמאי אמר קרא י חג הסוכות שבעת ימים לה' סוכה העשויה לשם חג בעינן ובית הלל ההוא מיבעי ליה לכדרב ששת (ב) דאמר רב ששת משום ר"ע (ב) מינין לעצי סוכה שאסורין כל שבעה ת"ל חג הסוכות שבעת ימים לה' ותניא רבי יהודה בן בתירה אומר כשם שחל שם שמים על החגיגה כך חל שם שמים על הסוכה שנאמר חג הסוכות שבעת ימים לה' מה חג לה' אף סוכה לה' ובית שמאי נמי מיבעי ליה להכי אין הכי נמי אלא מאי מעמיהו דבית שמאי כתיב קרא אחרינא (ב) חג הסוכות תעשה לך שבעת ימים סוכה העשויה לשם חג בעינן ובית הלל ההוא מיבעי ליה לעושיין סוכה בחולו של מועד ובית שמאי סבירא להו כרבי אליעזר דאמר (ג) אין עושיין סוכה בחולו של מועד ובית הלל לית להו דרב יהודה אמר רב דאמר רב יהודה אמר רב (ב) עשאה מן (א) הקוצין ומן הנימין ומן הגרדין פסולה מן הסיסין כשרה כי אמרייהו קמיה דשמואל אמר לי אף מן הסיסין נמי פסולה (אלמא) דבעינן טויה לשמה ה"ו נבעיא סוכה עשויה לשמה שאני התם דאמר קרא (ג) גדילים תעשה לך לך לשם חובך הכא נמי חג הסוכות תעשה לך לך לשם חובך ההוא מיבעי ליה (ג) למעוטי גזולה התם נמי מיבעי ליה למעוטי גזולה התם כתיב קרא אחרינא (ד) ועשו להם משלהם: **מתני'**

מתני' סוכה ישנה. כדמפרש שעשאה קודם לחג שלשים יום ולא פירש שהיא לשם חג: **בית שמאי פוסלין.** דבעו סוכה לשמה וכו' סתם עשית. ואילו תוך שלשים לחג הוה כיון דשאלין בהלכות מהו קודם לחג שלשים יום סתם העושה לשם חג הוא עושה אצל קודם שלשים סתמא לאו לחג: **ובית הלל מבשירין.** דלא בעינן סוכה לשם חג: **כשרה.** לבית שמאי איטעריך: **גמ'** סוכה לשם חג. דכתיב סוכות לה' לשם מצות המלך: **על החגיגה.** שלמי חגיגה שם שמים חל עליהם לאוסקן עד לאחר הקטרת אימורין דזכו כזו צמר הכי משלחן גבוה כעמד הנוטל פרס: **חג חגיגה:** **חג הסוכות עשה.** סוכות עשאה לחג סתם המקרא ודרשהו: **בחולו של מועד.** אס לא עשאה מתחילה: פלוגתא דרבי אליעזר דפרק הישן (למנן מ:): **ופרכינן לבית הלל דלא בעו לשמה נימא גבי ציצית נמי לית להו דרב יהודה אמר רב: עשאה לציצית: מן הגרדין.** פרי"ש שמתלין בסוף הטלית ומתה אריגה וגדל סם הציצית מינה וכו': **הי קולין.** וטוין שנתקו (ב) צמתי וקושרים אותן ומתליין לראשיהן בצגד לאחר שנארג וקרי להו קולין על סם שזולטין כקוליס: **מן הנימין.** כגון עלית שתפרוה או שעשו זה אימרה צמחט וראשי חוטי התפירה תולין זה ומתן גדלו הציצית: **פסולה.** הואיל ומתליין ומעמידים כל אלה בצגד ולא תמלו זה על שם ציצית לאו עשיה לשמה היא: **מן הסיסין.** פקעיות כדוריות של חוט לומי"ש: **כשרה.** הואיל וכשנתמלו בצגד לשם ציצית תמלו עשיה לשמה היא דטויה לשמה לא בעינן שאין טויה מן העשיה: **כי אמרייהו קמיה דשמואל.** רב יהודה תלמידו של רב ושל שמואל היה לאחר פטירתו של רב היה אומר שמועות משמו כן אמר לי רב וכשהרצתי דברים לפני שמואל נחלק עליי. מ"מ תרוייהו עשיה לשמה בעו: **אלמא** לא גרסינן. אלא ה"ו אף מן השמה דמאן דגרס אלמא משמע דהאי דמוטיב קאמר לה ואס קן לא מוטיב אלא מדשמואל ולא מילתא היא דרב נמי עשיה לשמה בעי: **למעוטי גזולה.** דבעינן תעשה לך משלך: **מתני'**

דעלמא והדר פריך מנויי סוכה דמהני ציה תנאה ומשני צוארמ אריני צודל מהס כל צין השמשות דלא הוקף למצוה ולא דמו לעצים שהס יקרב המצוה ועל כרחק צודל מהס ויש צהס ספירת אהל ואע"ג דמעיקרא ידע האי טעמא אורחא דה"ס לפרש דכריו דרך קשיא ומירון ו"מ מפרש דעלמא של כדי הכשר סוכה חילל קדושה עליהו ומהני תנאה צמאי דאסיר מדרבנן ולא מפליג נמי תנא צין לרין לא רין ומהני דבינה דמליקין (שם דף ק"ב. וס) דמשמע דנויי סוכה אסורין משום צווי מצוה ולא משום מוקפה ובמקומה פירשנו: **מה חגיגה לה' אף סוכה לה'.** קסבר רבי יהודה צן כמירא דאי לאו משום חגיגה מוקמין לה לסוכה לשם חג: **ההוא מיבעי ליה למעוטי גזולה.** תימא תיפוק ליה משום דהוה ליה מצוה הבאה בעבירה דמהאי טעמא פסלינן (ב) אתרוג הגזול ציוס טוב שני למנן צריס לולב הגזול (ד' כט): **וכההיא שמעתא גופא קשיא דקאמר צשלמא ציי"ט ראשון בעינן לכס משלכס אלא ציי"ט שני אמאי ומשני משום דהוה ליה מצוה הבאה בעבירה והשתא אס קן ל"ל לכס משלכס ומיהו התם איכא לשנויי דאיטעריך למעוטי שאלו אלא גבי סוכה ליכא לשנויי הכי לרבנן דלמרי למנן פרק הישן (ז' ט:): **דלמס יואל ידי חובתו צבוסה של כתיבו ונפקא להו מדרבנא כל האורח צישרל יטבו צבוסות מלמד שכל ישראל ראויין ליש צבוסה אחת וי"ל דטעמא דמצוה הבאה בעבירה לאו דאורייתא אלא מדרבנן ומיהו קשה מפרק הניצוקין (גיטין ד' נה. וס) גבי חטאת גזולה שלא נודעה לרבים (א) דלמר עולא צגמרא צין נודעה צין לא נודעה אינה מכפרת מאי טעמא דיאוש כדי לא קני ושמעין ליה לעולא דיאוש כדי קני גבי עורות של צעל הבית וגזולין (צ"ק ד' קד). ואומר ר"ת דטעמא דעולא צגיטין משום מצוה הבאה בעבירה דאורייתא היא ומיהו צלאו הכי לא יתכן דהא צבדיא קאמר עולא משום דיאוש לא קני ועוד דצפרק מרובה (ס"ד ד' טו): **דריש רבא צבדיא דיאוש לא קני מדכתיב קרבנו ולא הגזול צתרא לאו יאוש כדי הוא דאיכא יאוש ושינוי השם כדקאמר התם צצמרובה (ס"ט טו): דמעיקרא קרי ליה משכא והשתא קרי ליה אצרא ואע"ג דגבי קרבן נמי איכא שינוי השם כדלמר התם [דף טו:] דמעיקרא חולין והשתא הקדש מכל מקום ממעט מדכתיב קרבנו כיון דקודם הקדש לאו שלו הוא ואף על גב דחל עליו הקדש מממת שינוי השם דלמי השתא לא חוי להקריבה דבעינן קרבנו צבעה שוקדיש:******